

דוגמאות לביאורי אנדות על דרך המשט

בניבור שאם הניזיד סיס על כלל הניבור, ולא על כל אחד מחד עלמו, או מחטבל עיי חסובה, אבל אם סיס סניד, על היחיד מחד עלמו, אין חסובה מועלת לבסלו, וסיד דמקשה, דיורדי סיס באניות, בן ליבור, כמו מיר, והניזיד סיס על האניס, כמו על מיר, ומשני, סני כיחידין דמו, סייט סניזיד סיס, על כל אחד, מיורדי האניס בפני עלמו, אלא ספומין סקביה למקוס אחד, לקיים גיורותיו:

(ה) ובשוית הרשביא חיא סיי קמיח בשאל, כהא דאמריק, בני חיי, ומווני, לאו בזכואז מליא מילחא, אלא בחולא ומסוקי סמורה, כהא כביסוך נמור וכו', והסיב הרשביא, כי סמורס דיכרה על הכלל, ולא על ספרט, ווו כדברי סאומה, יש מול לישראל, אבל להאומריין, אין מול לישראל, סמורס דיכרה, בין על הכלל, בין על ספרט וכו', וכן כתב מור סס, כסיי סיס, ועוד סס כסיי יט, בשאל כמיס, כפי מין דביש ליה, כפי מילחא, לוייל למחא אחרית, ובלא כמיה, כי לא לארס דרבו וכו', והוא כעין קושים סגריא כיל, באופן סחורין סמורכי סמלחמה: זכסיי סממיס סכחטא גורס, למטפ מחט סמור, ולרין סוא כפרה, ואחר מורכי סכפרס, סוא סיניי מקוס, לפיכך אמרו, שרין ללות ממקומו וכו', אי נמי, סממיס סמול, סמקוס סמול גורס, וכסמלחך למקוס אחר, יא מין סמלחך סמלחך, אבל מי סניזיד מיל, אי אפשר וכו' עייס, ומירורו סניי, סוא כדברי כגריא, ולסי דברי הרשביא כיל, סמורס לא דיכרה, על ספרט, רק על הכלל, סמורס סקוסיא סמפורסמה, למח לא כיהרס סמורה כפירוש, כמול סממיה, כמו סמלריו סכמוביס, כסכר ועוסי עוסי, סכרי סא דלפולס יידון אחר רובו, לא שייך אלא כעוסי, אבל כעולס כהא, כל אחד ואחר, יידון בפני עלמו, וסמורה לא דיכרה, על ספרט, אלא על הכלל, ועוסי לא שייך, על הכלל, רק על ספרט, ומחישכ בזה עוד, סמיס דכא ידוע, סמלח כעולס, לדיק ורע לו, רשע וסוב לו, ואילו כמוביס סמורס, כי ככל עת, סעשו ישראל סיכך כעייי ס, סקסס סרין, וכעס סעשו כרע כעייי ס, נפלו לפני אויביס, והסמובס ליה סיא, כי סמסס מה סיס לדיק ורע לו, סוא מסוס, דסכר מטה, ככפי עלחא ליכא, וכן כרשע ורע לו, מפורס כמורה, ומסלס לסולחו אל סניי כעוסי, להאכירו מכוסי, כסיסיי סס, וכיו לא שייך, אלא על ספרט, ולא על הכלל, דכרס שייך לומר, שיקבל נמול כעוסי, ולא כעוסי, אבל על הכלל, אין דיוס רק כעוסי, ולא כעוסי, ומסריה על הכלל, מוכרח להיום סמיה, רשע ורע לו, לדיק וסוב לו:

(ו) סוכה מיה, לא לימח איניש, לינוקא, דיסיכנא לך מיר, ולא יסיב ליה, מסוס דאמי לאגמוריס שיקרא, וקסה, ליל האי סמחא, סיסוק ליה, מסוס אמירס לעני, דכא כל מינוק, סוא עני, אפילו סוא בן פסיריס, דאין לו מסלו כלום, דכל זכיותיו לאכיו, ולי, דאינטיך לסמחא, דאגמורי שיקרא, כמינוק סיס לו מסל עלמו, כנון שירס מחכיו, ואחד סמחכריס סירן, דאפילו יש לו אכ, איא לחייבו, מסוס אמירס לעני, דכא אפילו אס ימן להמינוק, לא יוכל לזכות, דידי כיד אכיו, וסוי כנוון לאכיו, ולא לו, כמבואר כסיק דכיה, ססוכר אה ססועל וכו', לא ילקט כנו אחריו, דכי קא חלקט, לאכוס קא חלקט, ואפילו ר' יוס, לא פליג, אלא גבי לקט, דעשו שאינו זוכה

כזכה, ואיכ גס כשיתן להמינוק יזכה אכיו העסיר, ויש לפקסן בזה, דכא אפשר למח להמינוק, כלא סקנאה, שיכלל מסל סנוסן, עיין נדרים ליד דאומיסי עליה וכו' סס, ולכאורה נראס מסכרא, סמקייס כוס מלות נדקס, ושחא כיון דכתיב, גבי נדקס, מן חמן לו, לדיך סקנאה, כמו גבי מחמות כהונה, ולא שיכלל מסל סנוסן, אלא דאיכ לא יסיס אפשר לקייס, מלות נדקס, בעני שאין לו יד לזכות, כמו שטס:

סימן ג

(א) כתב כמסלס יסריס סיר, כי לפי סורס סדון ממש, סיה רלוי, שלא יסיס מיקון למחא כלל, כי סנס באמת, איך יתקן סארס, אה אשר עיות, והסמחא ככר נעסיה, סרי סלרס סארס אה סכירו, סרי סנאף, איך יוכל למקן סדכר סיה, יוכל לסכיר סמטס סעסוי מן סמליאומי, אהסס מדס סרסמייס, סיה סנוסנת וכו', סמסובס סמין למוסאיס, כחסר נמור, סמחשכ סקירס סרלון, כסקירס סמטסיה וכו' עכיל, ומבואר מדכריו, סמלר סדיו, סרעס אינה עוקרת, אה סמטסיה, אלא לפיסי מסורס סדיו, וקסס טובא, מהא דאיחא ססיק דקידושין, אפילו לדיק גמור כל ימיו, ומרד כמורנה, איכד אה זכיותיו, סנאמח, נדקס כלדיק לא מילנו ביוס פסעו, וסרין כגמ', וסיכוי כמחלה זכיות, ומחלה פוטוס, ומשני אמר ריל, כמובא, על כראשונס, סירסיי, מסחרס על כל סלובוס סעסיה עכיל, ומבואר דמרטס עוקרת מלות, וסיכ מלר סדיו, סוא, ואיכ למח לא מועיל, סרעס מלר סדיו, לעקור עוונס, ושאלתי דיו מסיק מרן ככל חסן מייס סליטיא, והסיב דכמסובס מאהכבה, סא דעוונס נעשו לו כזכיות, סוא לפיסי מסורס סדיו, ומסובס מיראה, אינה ככלל סוכא על כראשונס, סכרי איט מסחרס על סמטסיה עלמח, אלא סמסירח סמכונס, ואילו סיה סנוסס כמחל לו, לא סיה מסחרס כלל, על סמטסיה עכיל, ומחל לפי דכרי רכיו, דכא דמסובס מאהכבה, עוקרת אה סמחא, סוא מלר סדיו, דכא כמסובס מאהכבה, ודאי סוא סוכא על כראשונס, אלא דסלסון מסלס יסריס, לא סממס כן, דכמטסיה לא סיעקר סמליאומי, עיי סוס סרעס, ואיכ מיקסי, דכאין סרעס עוקרת מלות:

(ב) ונראה כביאור זה, לפי מיש כמל סמלס יסריס כמלח, כספרו דרך ס, סרק רכיי וייל כלל סמטס, סעסין, והלאוין, כל אחד מסן, מכוון אל סכליסי, סקטס, כארגס, והעטיס בו, אי ממדרגות סמטלה, כלמיית, והסרס, אי מעניי סמחוק, והסכרונס, עיי פועל סמיס, סיה, או סמניעס, מן סליס וכו', סמטסיה סמלות, סנס סכליסי בו לארס, סיטסיה, מבואר, סכוא לקייס מלות כורלו, ולעסוס חסלו, והנס סוא מקייס חסלו יסיי, בני דרכיס, נמסכיס זס מזה, והיינו, כי סוא מקייס חפלו, כמה סטוס, סיטסיה סמטסיה סכוא, וסוא עוסי, וסניי, כי סנס כמטסיה סיה, סוא סמלס, כלחא ממורגינות סליימות, סהי מולרס סמלוס סכיא, והנס סמקייס חסלו יסיי, סכוא חסן סיסיס סארס סמלס, ומניס ליכסס מחוכו עכיל, ומחל לפייו, כי ככל מטה, ישן סני דכריס: א) מועלת, ומיקון, סעסיה סממיה, אה ככיל זס, ליוס סקכיס, לסמחה, כי לכל מטה, יש עעס, כמיס כרמכין ס, חלל, כמלות סילוח סקן, וייל וס

Page 1



וזה המין שגור הרב, (הרמב"ם) במלות, שיש לכן טעם, מבואר הוא מאד, כי בכל אחד, טעם וחועלת ומקונו לאדם, מלבד שכן וכי עיי"ש באורך, ובשכיל זה, כיס ראוי לעשות המלות, אפילו לא נלטינו עליהן, ומי קיימו האבות, זה המורה, קודם שלטונו עליה, מפני שהבינו, החועלת והמיקונו מזה:

(ב) **אחר** שלטונו לקיים המלות, הוא ענין בפני עצמו, לקיים ציווי השי"ת, וכן בעבירה, ישן פני הענינים כ"ל, היינו, הטעם אשר בשבילו הושרנו, שלא לעשות המעשה הרי"ל, ובשכיל זה כיס ראוי למנוע מלעשות, המעשה, אפילו בלא אזהרה, ומשניו שלטונו, לריך שלא לעבור, על אזהרת הקב"ה:

(ג) **ונראה**, דהא דלמריקן, במהא על הראשונות, שאיבר מלומי, היינו החלק השני, מס קיים ציווי השי"ת, אבל המיקונו שנעשה, מכל מלום שקיים, זה לא נאבד כלל, ע"י חרפתו, ובשאר, כאילו מלום וטובה, וכן הוא לענין עבירה, שחמרתה מועלת, לעקור מה שמכר על ציווי השי"ת, אבל הקילקול, והכפסה, ש"ל מהמעשה עצמו, זה אינו נעקר, מלד דרין, ע"י חרטה, ורק לפני משורת הדין, נמחק הטון לגמרי, ע"י תשובה:

(ד) **ובספיק דביק**, אמר ירמיו לבני הקב"ה, אפילו בשעת שטונון זדקת, - אנשי ענוות - ששלין בכני אדם שאינן מהוגנין, כדי שלא יקבלו עליהן שטר, וקשה, דהא קיי"ל, מי שב אדם לעשות מלום, ומלום ולא עשה, מעלה עליו שכח, כאילו עשה, וכיון שגבולו שלא מרעה, בכני אדם שאינן מהוגנין, למש לא יקבלו שטר, על מהשכתן לעשות מלום:

(ה) **והנה** בנמי, נחלקו, אי מלום, לריכות כוונה, ולחד מיד, הסוקט לשיר לא ילא, ולריך לחזור ולמקוט, וחד אמר, דכדיעבד ילא, גם בלא זונה, דזילו לכפחילה, כו"ע ס"ל, דמלום לריכות כוונה - וגדלה לפי כ"ל, דאפילו נמא, דילא, היינו שנעשה המיקונו, והמועלת, מהמלום, אבל מימ לא קיים ציווי השי"ת, כיון שרעמו סימס, לשיר, ולא מלום, ומימ אין לריך לחזור ולמקוט, דלא אפשר הקו"י, שלא מלא צום מועלת, מהשקיעם שטיס, ועל שקיעה כזו, - בלי מועלת - לא נלטינו, ומיד לריך לחזור, ס"ל, דככה"ג לא נעשה המלום כלל, וכאילו לא חקט דמי:

(ו) **ורחיפור** בחישוב, לעשות מלום, ולא עשה, מפני שנאדם, דמעלה עליו הכחוב, אפילו עשה, היינו שנמשכ, כאילו קיים מלום השי"ת, אבל המיקונו, שכל ע"י מעשה המלום, לא נעשה, ע"י זמנכמו גרידא, ולפי"ז באיט מלום וטובה, לא שייך סך מילמא כלל, שמהא מתעבמו, מלטרסם למעשה, וכן בחישוב, לחקוט לשיר, ולמלום ולא חקט, אפילו למי, מלום אין לריכות כוונה, אין בידו כלום, דהמועלת מהמעשה המלום, ודאי לא נעשה, וגם קיום ציווי השי"ת, אין כאן, שהרי כוונה, סימס לשיר, ולא למלום, ואיך באנשי טממות, שהיו רשעים גמורים, ובשכיל נוסחין זדקת, ודאי לא כוונה, לשם מלום, רק להשפלה, אלא אילו היו נוסחין לכניא מהוגנין, היס להם שטר, ממעשה המלום, אפילו, נאכרס לו סלמ, ומלאה ע"י מחכרך, כמו שטרס"י, במלום שכחה, אבל אם יבשלו בכניא שאינן מהוגנין, אין לכן, לא שטר מעשה, ולא

שטר מחשבה, ויש לטרש עוד, דבאמת שטר המחשבה יהיה להם, אלא שיחמר להם שטר המעשה, דבאכרס לו סלמ, דוקא, אם מלאה עני כנון, מסכרך עליה, אבל אם מלאה, עני שאינו כנון, אין האובד מחכרך: (ז) **ובמה** שכחוב, אלא אדם הראשון, כי ביום אכלך ממנו מות חמות, ואח"כ חי, קרוב לאלף שנה, ישן דמות חלוקות לרז"ל, כי י"א, דיומו של הקב"ה אלף שנה, וי"א, דהוא יום ממש כמשמעו, אלא שפסם השובה, - והוא בסליחות לננס גדליה - וקסם לדעת זו, דא"י, היה לו לחיות לעולם, כמו קודם החטא, דהא השובה עוקרת את החטא, כאילו לא חטא מעולם, וי"ל, כמיש דרשנוה סר"ג, דאכילה הטן, גרמס לו מימס בטבע, ולא בחורס עונם על העבירה, שנשחנס טבעו, ע"י האכילה, והטעום לא היה, רק זמן מיממו, בלוחו יום, והתשובה הועילה, להסיר את הטוב, ולא להחזירו לטבעו הראשון:

סימן ד

(א) **פי'ק** דמוטע דיה, כל אדם, שיש בו גסות הרוח, אין עפרו נערה, למחית המחיס, והקשו במוס' שס, סימא, אחאי לא חשיב כאי, במשנס חלק ואלו שאין לכן חלק לעו"ב, והא דאמר פ' במדא דמטובות, עמי הארץ אינן חיי"ן, וכי ע"ל, והכס בני חלק שס, איירי לענין עו"ב, והכא איירי לענין מחית המחיס, מימ שפיר הקשו, דבמשנס שס חשיב, האומה, אין מחית המחיס מן המורה, והטעם בנמי שס, הוא כפר במחית המחיס, לפיכך לא יבא לו חלק במחית, אלאה דמחיתין איירי נמי לענין סה"מ:

(ב) **ולעיקר** קושיתם גראה, דהמחבובן בסדר המשניות שס, יראה להדיא, דהמחא קחשיב ואזיל, כל מימי עונשין שכמורה, ארבע מימות צידה, ומייבי מימות בידי שמים, ואלו שקלחין פוגעין בכן, ובמס' מכות סני, ואלו כן סלוקין, ולכתיף, אלו שאין לכן חלק לעו"ב, היינו שהעבירה מחייבת בעונש זה, שיפסידו עו"ב, אבל הא דעמי הארץ אינן חיי"ן, אינו בחורס עונש, על העבירה, של ביטול מורה, דאפילו מינוק שנשבה, דהוא אטום גמור, בעון ביטול מורה, מימ אינו חי, דאיא לכיות מחית המחיס, בלא אור מורה, וראים לזה, מהא דפריך בנמי, בני נשי במאי וכו', ומשני, באקריוו בנייהו, ואמרו לנבריייהו, ופירש בגאון בעל חי' אדם, - כוכא בספרי רבינו בעל חי' גליס"א - דפירכא בנמי, היא לענין מחית המחיס, דכיון דגשיס, אינן עוסקות בחורס איך מחייבה, ומשני, דיש לכן חלק בחורס, שלומדין בניסן, ובמליסן, ובגשיס לא שייך כלל, עון ביטול מורה, ומימ אינן חיות, שאין לכן אור מורה, דאינו בחורס עונש, ואיך לא שייך למחשביה במשנס חלק, דהסח איירי בעושי פירוט:

(ג) **וחכם** גדול, השיב, דא"י, סיטוקים שחמו בקטטסן, קודם שלמדו מורה, למס כן חיי"ן להס"מ, ואפשר דכמו שמלטי, במדס פורטניווס, דאיס בחטאלו ימוס, ובניס לא זממו על אכוחס, אבל בניס קסניס, מחיס בעון אכוחיס, ובכח הרמב"ם, משוס דכיו סקטניס, כקיינו של אדם, כס מחובין, ואיך כ"ש, במדס מוכס, סמרווס מחדת פורטניווס, דרין טסן, שסקטניס ימיו, בזוכס אכוחיס: טס



אמנם מד' הראשונים לא משמע הכי, דמלשון הראשונים במירושלם נראה שלא הוק' להם אמאי לא טענין מוויף, אלא אמאי לא "מנעינן" לה להנשא, ומשמע מזה דגם בלא הלי' טענות אנו צריכים לחוש שמא הגט מוויף ולאוסרה להנשא בלא קיום, דספיקא דאורייתא לחומר<sup>13</sup>, ומעתה אינו מוזן מה ח' הראשונים שאין האשה ממונו של בעל, הא סו"ס אית לן ספק שמא הגט מוויף והיאך שייך להתירה להנשא בלא קיום.

וכבר עמד צ"ז הריב"ש בס' שפ"ה, דהנה ברמב"ן הנ"ל כתב צ' טעמים מ"ט א"ל קיום צא"י, חדא דאין האשה ממונו של בעל, ועוד דמתוך חומר שהחמרת עליה בצופה הקלת עליה בחילתה, ועי' בדברי השואל בריב"ש שם שנקט לעיקר כהטעם הראשון, ובריב"ש שם השיג עליו דודאי הטעם השני הוא העיקרי וז"ל כי הטעם הראשון יש לדון עליו הרבה כי אחר שהסכים הרב ז"ל שבדיני ממונות אע"ג דלא טעין מוויף לריך קיום כ"ש באסורא ואפי' צא"י, ואם מפני שהאשה צרעות ענמה להנשא ואינו כמו ממון שנויאל ממון מחזקתו הרי ג"כ יש כאן חזקה דאסורא ובסוף פ"ק דב"מ משמע דטפי חמיר אסורא מממונא וכו', ועוד חינוח לאשה ענמה שטוענת בצרי שלא נמחה צידה אצל הבא לימלך אשה זו אסורה או מותרת והיא אללנו בחזקת אסור וגם הוא אינו יודע החירה איך נוזיאנה מחזקתה ונחיר לו לישאנה עכ"ל, וז"ע ד' הרמב"ן.

ובעין ד' הראשונים מלינו צד' הרמב"ם, דהנה ברמב"ם צפ"ז מהל' גירושין הכ"ד כתב דאשה ענמה המביאה את גטה א"ל קיום כלל ולא נא' צוה התקנ"ח דצפנו"ג, ומקורו מסוגית הגמ' בדכ"ד ע"א דמקשי' "אשה מכי מטא גיטא לידה אגרשה לה", ופי' הרמב"ם דכונת הגמ' דצכה"ג א"ל קיום כלל. ויעוי' ברמב"ם שם שהאריך צוה וז"ל ואע"פ שאין אנו מכירין כתב העדים ולא נתקיים אין חוששין לה שמא זייפה אותו שהרי אינה מקלקלת על ענמה, ועוד

שהעדים החתומים על הגט הרי הן כמי שנחקרה עדותן צב"ד עד שיהא שם מערער לפיכך נעמיד הגט בחזקתו ותנשא ואין חוששין שמא ימצא מוויף כמו שנעמיד הגט בחזקת כשר כשיצא אותו השליח עד שיערער הבעל או עד שיצא ראייה שהוא מוויף או בטל וכו', שאין דיני האיסורין כדיני הממונות עכ"ל. ולפ"ר כונת הרמב"ם להביא ראייה משליח צא"י, דכמו שבמציא גט צא"י לא חיישי' שמא הגט מוויף הכ"נ באשה ענמה המביאה גיטה ממדה"י, ועל כ"ז נתן הרמב"ם טעם לפי שאין דיני האיסורין כדיני הממונות, ולכאוי' כונתו לסברת הראשונים הנ"ל דהא דל"ח לזיפא צא"י הוא לפי שאין האשה ממונו של בעל ואין דיני האיסורים כדיני הממונות. אמנם אכתי אינו מוזן כלל מאי סברא היא זו, הא סו"ס איכא חשש שהגט מוויף והאיך שייך להתיר איסור א"ל בלא קיום, וכמשה"ק הריב"ש הנ"ל ע"ד הרמב"ן, וכבר השיגו צוה הראב"ד צפ"ז מהל' עבדים ה"ז בסו"ד וז"ל והשכל מורה שאף אם לא יערער לא נחיר אשת איש ואיסור עבד בלא קיום הגט עכ"ל [ויל"ע מ"ט לא השיג הראב"ד ע"ד הרמב"ם צפ"ז מהל' גירושין הנ"ל, ועי' להלן].

והנראה צוה הוא, דהנה ברמב"ם צפ"ז מהל' עבדים ה"ז הוסיף ביאור צוה וז"ל עבד שהביא גטו וכתוב צו ענמך ונכסי קנויין לך ענמו קנה והרי הוא בן חורין, אצל הנכסים לא קנה עד שיתקיים הגט בחותמו כשאר השטרות וכו' שחולקים הדבור ואומרים ענמו קנה מפני שהוא נאמן להביא גט שחרורו ואינו לריך לקיימו, אצל הנכסים שאין אדם קונה אותם אלא צראיה צרורה לא יקנה אותם עד שיתקיים השטר עכ"ל. ומצואר מדבריו דעיקר החילוק בין איסורים לממונות הוא דבממון צעי' "ראיה צרורה" ובאיסורים א"ל "ראיה צרורה" (והיינו אפי' צדבר שצעררה).

ובביאור הדברים נראה דכל הדין דאין דבר שצעררה פחות משנים נא' רק במקום ספק, במקום דאית לן חששות אנו צריכים לצרר את הספק, ומגו"ש

13. וכן מנ"ו בחשו' הרמב"ן ס' ח', דברמב"ן שם הכריע שא"ל לדין טענין כדי לחוש למוויף ובסו"ד הק' מ"ט צא"י שריקן לה להנשא בלא קיום.

ד"דבר דבר" ילפי' דהך ברורא לריך להעשות עפ"י שני עדים, אבל במקום דליכא ספק לפנינו א"צ להל' ברור כלל, דכדי להחיר איסורים סגי בזה דאיכא סתמא המורה שאשה זו מותרת היא וא"צ למיחש לזיופא. משא"כ לענין ממון אינו כן, דלענין ממון נא' דין המוליא מחזירו עליו הראיה, וזדין "עליו הראיה" נתחדש דא"א להוליא ממון על סמך "סתמא" ובעי' דוקא "ראיה ברורה" ודו"ק [ואף שהמקור לדין עדות בדשצ"ע הוא מגז"ש "דבר דבר" תממון, מ"מ נראה דמהך גז"ש ילפי' רק את דיני הנאמנויות, דיני הנאמנות בדבר שבערה שויס לדיני הנאמנות דממון, אולם לענין אימתי בעי' ברור לא ילפי' מממון, דכממון בעי' ראיה ברורה דוקא ובדשצ"ע סגי בזה דאיכא סתמא ואין ספק לפנינו וכנ"ל].<sup>14</sup>

ובעי"ז מנינו ברשצ"א בכחוצות די"א ע"א, דהנה בגמ' שם איחא דגר קטן מטבילין אותו על דעת ב"ד ואם הגדילו יכולים למחות, ובגמ' שם הק' ע"ז האיך יהיבין קנס וכחוצה לגיורת קטנה הא איכא למיחש שמא תמחה לאחמ"כ "ויהיבין לה קנס ואזלא ואכלה בגיורתה", ועי' ברשצ"א שם שחמה מ"ט לענין שאר איסורים לא חיישי' להכי, ומי' דדוקא לענין ממון בעי' ראיה ברורה אבל לענין איסורים א"צ ראיה ברורה וכדחזינן דע"א נאמן באיסורים ובממון אין פחות משנים יעו"ש, והן הן הדברים [אמנם ממש"כ הרשצ"א להוכיח כן מהא דע"א נאמן באיסורים משמע קצת דכ"ז הוא רק בשאר איסורים אבל בדשצ"ע דבעי' שנים הרי"ז כממון ובעי' ראיה ברורה ונ"ע בזה].<sup>15</sup>

ולפי"ז נחיישנה היטב קו' הריב"ש הג"ל האיך שרינן לה להנשא בגט שאינו מקוים הא איכא ספק אשח איש, דהנה מכל דברי הרמב"ם בהל' גירושין הג"ל מצו' שגם לאחר שתקנו חכמים לחוש למוזיק אי"ז ספק גמור, דנאמת גם לאחר התקנה דקיום שטרות נשאר הגט בחוקת כשרות והוי זה רק חששא רחוקה שמא הגט מוזיק. ונראה שגדר התקנ"ח הוא כמש"נ

בד' הרמב"ם בהל' עבדים הג"ל, דכיון דמדרבנן חיישי' שמא השטר מוזיק א"כ מדרבנן אין השטר בגדר "ראיה ברורה" [דאילו מדאורייתא הוי השטר כראיה ברורה כעדות ע"פ, דעדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותם בב"ד, ומדרבנן אי"ז בגדר ראיה ברורה]. ולפי"ז נמנא דכל התקנ"ח דקיום שטרות שייכא רק בשטרי ממון דבעי' בזה "ראיה ברורה", אבל לענין איסורים דא"צ לראיה ברורה ל"ש הך תקנ"ח כלל, דגם לאחר התקנה נשאר הגט בחוקת כשרות ואי"ז בגדר ספק, וזהו שכתבו הרמב"ם והראשונים שאין האשה ממונו של בעל ואין דיני האיסורים כדיני הממונות וז"ב.

יז) ובעיקר מש"כ הרמב"ם שאין דיני האיסורים כדיני הממונות יעוי' במגיד משנה שם שהציא ראיה לזה מדינא דרב המנוח דהאשה שאמרה לבעלה גירשחני נאמנת חזקה אין האשה מעיזה פניה בפני בעלה, וזלח"מ שם חמה עליו מאי ראיה היא זו הא חסא איכא חזקה אין האשה מעיזה פניה בפני בעלה ובנידו"ד דאית לה גט חמ"י אי"ז העוה כלל. ונראה ציבור ד' המ"מ, דהנה ברמב"ם בפט"ז מהל' אישות הכ"ז כתב דכל הדין דהאשה שאמרה לבעלה גירשחני נאמנת נא' רק לענין היסור הנישואין ולעיקר הכחוצה אבל לענין חוספת כחוצה ל"ל נאמנות, ובטעמא דמילתא ציאר המ"מ שם דהך הוכחה דאין אשה מעיזה פניה בפני בעלה ל"ה הוכחה גמורה להוליא ממון ואי"ז מועיל לחוספת כחוצה, והא דמהניא החזקה לגביית עיקר הכחוצה הוא מדין מדרש כחוצה, דכיון דשרינן לה להנשא מכח החזקה הרי"ז בכלל לכשתנשאי לאחר חטלי מה שכתוב לבי יעו"ש, ומצוחר מדבריו דהך הוכחה דאין אשה מעיזה פניה בפני בעלה מהניא רק להחירה להנשא ולא להוליא ממון. ולפי"ז נראה שאין כונת המ"מ להציא ראיה לענכ מש"כ הרמב"ם דאשה עלמה א"צ קיום, אלא רק לעיקר הסברא שאין דיני האיסורים כדיני

ברורה, דהרי ברשצ"א שם הק' האיך סמכי' עליו לכתיבת גט ושלוחות הגט ולא חיישי' שמא ימחה, וע"ז מי' דממון שאני, ומצו' להדיא בדשצ"ע א"צ ראיה ברורה.

14. וברמב"ם שם הציא טעם נוסף דאין האשה חשודה לקלקל את עלמה, ובשיעור כללי האריך רמבו בזה (הו"ד לקמן בהערה לאות קע"ב).  
15. אין מכל דברי הרשצ"א שם מצו' להדיא דגם בדשצ"ע א"צ ראיה